

#271B&f170y3X

Notat

lc

Eksterne høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om Forebyggelsesfonden

8. november 2006

Sag nr. 20060060312

Arbejdstilsynet har modtaget en række høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om Forebyggelsesfonden på baggrund af den eksterne høring.

De eksterne høringsparter er aftalt med Socialministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. De eksterne høringsparter er følgende:

- Arbejdsmiljørådet
- Landsorganisationen i Danmark
- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
- Akademikernes Centralorganisation
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere og Landbrugsrådet
- Finanssektorens Arbejdsgiverforening
- Ledernes Hovedorganisation
- Kommunernes Landsforening
- Danske Regioner
- Københavns Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Det Nationale Råd for Folkesundhed
- De Samvirkende Invalideorganisationer
- Foreningen af Socialchefer i Danmark
- Ældresagen
- Ældremobiliseringen
- OSI – Organisationen af Selvejende Institutioner
- Dansk Industri
- HTS-A
- HTSI
- Dansk Handel og Service
- KA Pleje
- Dansk Sygeplejeråd
- FOA
- Lederforum
- Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark
- Finansministeriet
- Forsvarsministeriet

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet
- Kirkeministeriet
- Kulturministeriet
- Miljøministeriet
- Ministeriet for Familie og Forbrugeranliggender
- Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
- Ministeriet for Videnskab, Teknologi og udvikling
- Socialministeriet
- Skatteministeriet
- Transport- og Energiministeriet
- Udenrigsministeriet
- Undervisningsministeriet
- Økonomi- og Erhvervsministeriet
- Søfartsstyrelsen
- Energistyrelsen
- Statens Luftfartsvæsen
- Konkurrencestyrelsen

Herudover er der modtaget bemærkninger fra Arbejdsmiljørådgiverne og Gigtforeningen på baggrund af høringsportalen.

Høringssvarene er grupperet efter hovedelementer i lovforslaget.

Generelle bemærkninger til lovforslaget:

Arbejdsmiljørådet har henvist til høringssvar fra de i rådet repræsenterede organisationer.

DA er af den opfattelse, at fondens opbygning er uhensigtsmæssig med henblik på at optimere forebyggelse og forhindre fysisk og psykisk nedslidning ved anvendelse af fondens midler. Endvidere finder DA, at de overordnede mål og visioner for fonden bør være bedre i overensstemmelse med 2010-arbejdsmiljøplanen. DA anbefaler, at EU-Kommissionen søges om tilladelse til, at fondens aktiviteter undtages fra EU's statsstøtteregler, bl.a. for at kunne støtte projekter inden for transportsektoren og landbrugssektoren.

HTS-A og DI har tilsluttet sig DA's bemærkninger.

FA kan tilslutte sig det overordnede sigte med lovforslaget, men mener ikke, at en statsfinansieret fond er en velegnet måde at organisere forebyggelsesindsatsen på. FA stiller spørgsmålstejn ved, om der vil kunne påvises en reel forebyggende effekt i de virksomheder, som modtager støtte. FA finder, at modellen ikke giver sikkerhed for erfaringsopsamling og udnyttelse af resultaterne i andre virksomheder. FA henviser til EU's regler om statsstøtte og henviser til, at bemærkningerne i lovudkastet ikke indeholder forklaring på, hvordan det sikres, at alle virksomheder kan få andel i midlerne, uden at statsstøttereglerne overtrædes.

SALA finder, at det kan diskuteres, om det er formålstjenligt at oprette et omfattende administrativt organ til at varetage indsatsen på området, men tager til efterretning, at det er den løsning, som partierne bag velfærdsreformen har fundet mest hensigtsmæssig. SALA henviser til at loven skal notificeres i kommissionen, men henstiller til, at loven udarbejdes, så virksomheder kan opnå støtte uanset branchetilhørsforhold, og så midlerne også kommer ansatte i jordbrugssektoren og fødevarerindustrien til gode.

Kommunernes Landsforening kan tilslutte sig etablering af en Forebyggelsesfond, men finder det afgørende, at betydning og rækkevidde af EU's regler for statsstøtte hurtigt afklares, og at der ikke bliver en rigid anvendelse af statsstøttereglerne, som kan medføre, at kommunerne afskæres fra at udnytte støttemulighederne.

Danske Regioner finder det u hensigtsmæssigt med en central fond, og at forebyggelse i stedet burde finansieres via bloktilskudsordningen. Danske Regioner finder det dog hensigtsmæssigt, at der med fondens etablering er fokuseret på forebyggelse af såvel fysisk som psykisk nedslidning.

Kristelig Arbejdsgiverforening støtter forslaget og er især tilfredse med, at lovforslaget også fokuserer på at give små virksomheder mulighed for at få midler fra fonden.

LH finder, at fonden dækker et stort behov for støtte til arbejdspladsernes indsats over for fysisk og psykisk nedslidning. Ikke mindst initiativerne til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø og undgå stress hilses velkomne. LH udtrykker også stor tilfredshed med mulighederne for at give støtte til udvikling af tekniske hjælpemidler og til sundhedsfremmeinitiativer. LH peger dog på, at det vil være hensigtsmæssigt at løse problemstillingen med EU's statsstøtteregler.

LO kan tilslutte sig lovforslaget, da LO vurderer, at der med Forebyggelsesfonden vil ske en styrkelse af det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i brancher præget af fysisk og psykisk nedslidning.

AC finder det positivt, at der iværksættes en systematisk indsats for at reducere nedslidning og styrke arbejdsmiljøet.

FTF finder, at oprettelse af en forebyggelsesfond er et skridt i den rigtige retning for arbejdsmiljøet, og at det er vigtigt, at der afsættes midler til det forebyggende arbejde.

Det Nationale Råd for Folkesundhed ser med tilfredshed på etablering af fonden og fondens formål.

DSI finder, at der er tale om et godt velfærdspolitisk udspil, som fokuserer på to meget vigtige vinkler, nemlig forebyggelse af udstødning og tilbagevenden til arbejdsmarkedet, hvis man har forladt det på grund af nedslidning.

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark finder forslaget positivt og har med tilfredshed noteret, at organisationer og foreninger også har mulighed for at søge fonden.

Ældresagen støtter etableringen af en forebyggelsesfond og peger på, at der er et særligt stort og akut behov for at sætte ind med en massiv forebyggelsesindsats i forhold til ældreplejen.

Skatteministeriet bemærker, at fonden efter det oplyste ikke kan anses som et selvstændigt skatteobjekt, og derfor er undtaget for skattepligt.

Gigtforeningen har på eget initiativ fremsendt bemærkninger. Foreningen udtrykker tilfredshed med etableringen af fonden og formålet hermed.

Ændringer i udkast til lovforslag:

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Med hensyn til spørgsmålet om statsstøtte har Beskæftigelsesministeriet i samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriet ved Konkurrencestyrelsen taget kontakt til EU-Kommissionen med henblik på at undersøge mulighederne for at give støtte til virksomheder ud over de kendte rammer for statsstøtte i EU's statsstøtteregler.

Specifikke bemærkninger til de enkelte elementer i lovforslaget:

1. Lovens formål og anvendelsesområde

DA foreslår, at 2010-planen også får status af national forebyggelsesstrategi i fonden for så vidt angår forebyggelse og nedslidning i arbejdsmiljøet, da planen af Beskæftigelsesministeriet har fået status som rammen om den nationale danske arbejdsmiljøpolitik ved ratifikation af den netop vedtagne ILO konvention 187 "Promotional Framework for Occupational Safety and Health".

HTS-A og DI har tilsluttet sig DA's bemærkninger.

AC finder, at forebyggelse af dårligt psykisk arbejdsmiljø bør stå klarere i bestemmelserne. Det bør således ikke kun stå i bemærkningerne, at fonden har til formål at forebygge nedslidning som følge af belastninger i det psykiske arbejdsmiljø, fx stress, mobning, for høje krav, manglende indflydelse på arbejdet samt dårlig ledelse. AC finder, at projekter til at forebygge psykisk nedslidning bør sikres samme muligheder for støtte som forebyggelse af den traditionelle fysiske nedslidning. Det bør også være muligt at støtte projekter på tværs af arbejdspladser og brancher.

FTF finder, at der med de udvalgte brancher og jobgrupper, hvor fysisk nedslidning er det primære problem, er en risiko for, at den psykiske nedslidning kan blive underprioriteret, uanset det er nævnt i lovforslaget, at listen ikke er udtømmende. FTF finder det vigtigt at sikre, at mulighederne for at forebygge psykisk nedslidning er lige så gode som mulighederne for at forebygge fysisk nedslidning. Da psykisk nedslidning er et tværgående problem, havde FTF gerne set, at branchetilgangen til udpegning af fondens målgruppe havde væ-

ret suppleret med en tematisk tilgang, hvor arbejdspladser kunne søge støtte til projekter vedr. forebyggelse af bestemte arbejdsmiljøproblemer.

s. 5/8

Det Nationale Råd for Folkesundhed finder det vigtigt, at fonden både prioriterer projekter vedrørende kost, rygning, alkohol og motion, der retter sig til de grupper på arbejdsmarkedet, der er særligt udsatte og prioriterer projekter, der kan medvirke til at opnå mere viden om, hvilke forebyggelsesmetoder, der skaber forandring i virkeligheden.

Ældresagen peger på, at investeringen i bedre genoptræning ikke kun bør være forbeholdt erhvervsaktive, men også grupper uden tilknytning til arbejdsmarkedet for at imødegå enhver kritik om forskelsbehandling af patienter.

Søfartstyrelsen lægger vægt på, at virksomheder og medarbejdere inden for søfartsområdet er omfattet af fondens anvendelsesområde og finder, at personer med særligt kendskab til arbejdsmiljø og sundhed på søfartsområdet også bør kunne opnå repræsentation i de faglige rådgivende udvalg.

Arbejdsmiljørådgiverne har på eget initiativ fremsendt bemærkninger. Arbejdsmiljørådgiverne finder, at § 5, stk. 3 bør udvides, så arbejdsmiljørådgivere eller andre, der ikke er omfattet af stk. 1 kan opnå støtte til forprojekter, der vil etablere konsortier eller netværk af små virksomheder, da det er vanskeligt og ressourcekrævende at samle og koordinere små virksomheder. En mulighed for støtte til forprojekter vil derfor være et betydeligt incitament for udvikling af projekter blandt små virksomheder.

Ændringer i udkast til lovforslaget:

Høringssvaret fra Søfartstyrelsen har givet anledning til, at det er blevet præciseret i bemærkningerne til lovforslagets §2, at Forebyggelsesfonden yder støtte til projekter på det danske arbejdsmarked, herunder også søfartsområdet. I bemærkningerne til § 3, stk. 1, nr. 1 og 2 er det nu præciseret, at det forudsættes ved forslaget, at projekter kan være inden for alle brancher og jobgrupper, der er særlig nedslidningstruede.

Høringssvaret fra Det Nationale Råd for Folkesundhed har givet anledning til en supplerende tilføjelse i bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 5, om at projekterne kan rette sig til grupper på arbejdsmarkedet, som er særligt udsatte. Projekterne kan også have til formål at medvirke til at opnå mere viden om, hvilke forebyggelsesmetoder, der skaber forandring.

Hvad angår bemærkningerne i høringssvarene fra FTF og AC om psykisk nedslidning skal det fremhæves, at de brancher og jobgrupper, der nævnes i lovforslaget, er karakteriseret ved både fysiske og psykiske belastninger. Fokus på psykisk nedslidning vil blive yderligere styrket af, at stress fremover vil indgå som kriterium ved identifikation af nedslidningstruede brancher og job. Det vurderes derfor ikke, at lovforslaget indeholder en nedprioritering af den psykiske nedslidning.

2. Forebyggelsesfondens struktur og opgaver

DA anbefaler, at arbejdsmarkedets parter, der er repræsenterede i branchearbejdsmiljørådene, får en høringsret forud for bevillingsbeslutninger i bestyrelsen eller subsidiært forud for de faglige rådgivendes udvalgs behandling af ansøgninger til brancheprojekter og jobgruppeprojekter. Dette bør ske for at fremme indgåelse af de brancheaftaler, der er en nødvendig forudsætning for at kunne søge midler. DA foreslår videre, at der åbnes op for, at suppleanten i bestyrelsen kan indtræde i bestyrelsen ved behandling af en konkret sag, hvis medlemmet er inhabil. DA foreslår endvidere, at bestyrelsen udarbejder en årlig strategi, som forankrer de samfundsmæssige perspektiver udstukket i forbindelse med de politiske partiers prioritering af indsatsområder og temaer i forbindelse med den årlige fordeling af midlerne. Endelig foreslår DA, at der tilføjes endnu et punkt i den årlige redegørelse fra bestyrelsen om fondens mål-opfyldelse inden for de prioriterede indsatsområder.

HTS-A og DI har tilsluttet sig DA's bemærkninger.

FA er betænkelig ved at der opbygges en parallel organisation med bestyrelse, faglige rådgivende udvalg og sekretariat ved siden af det eksisterende parts- og myndighedssystem på arbejdsmiljøområdet.

SALA finder det positivt, at fonden etableres med en bestyrelse og en række faglige udvalg, der sikrer kvalitet og relevans i de ansøgninger og tilbud, der i sidste ende bevilges støtte. SALA finder det dog ikke hensigtsmæssigt, at de politiske partier bag forslaget om oprettelse af fonden skal træffe beslutning om fondens fordeling af midler, prioritering af områder m.v., men at dette burde henlægges til bestyrelsens kompetence. Det foreslås derfor, at bestyrelsen i stedet hvert år fastlægger en strategi med forslag til fordeling af midler, prioritering af indsatsområder og af konkrete temaer, og at denne strategi indstilles til beskæftigelsesministerens godkendelse.

Kommunernes Landsforening finder, at de burde have mere end én plads i bestyrelsen, da de både repræsenterer kommunerne som arbejdsgivere og som social myndighed.

Danske Regioner finder, at det bør præciseres, at der ved tildeling af støtte er krav om, at der evalueres på projekterne med henblik på at tilvejebringe større viden om hvilke tiltag, der virker.

Kristelig Arbejdsgiverforening opfordrer til, at Kristelig Arbejdsgiverforeningers Hovedorganisation tildeles en plads i bestyrelsen, da de repræsenterer mindre virksomheder på tværs af brancher samt private leverandører inden for hjemmeplejen.

LO peger på, at det bør tydeliggøres i formuleringen i bemærkningerne til § 5, at der ved sammenslutninger af virksomheder, der kan søge om støtte fra fonden, ikke forstås arbejdsgiverforeninger. LO finder, at nedsættelse af tre faglige rådgivende udvalg er for få af hensyn til væsentlige branchemæssige forskelle i nedslidning og arbejdsmiljøprofil og foreslår, at der nedsættes op til 7 faglige rådgivende udvalg.

DSI finder det dybt beklageligt, at DSI ikke er tænkt ind som en del af bestyrelsen, da DSI har særlig viden om arbejdsmarkedet og personer med handicap. DSI forventer derfor, at bestemmelsen om bestyrelsens sammensætning ændres, så DSI indgår i bestyrelsen. DSI finder endvidere behov for at tydeliggøre, at udgifter til dækning af handicapbetinget kompensation, fx tegnsprogstolkning, skal afholdes af fondens midler.

LH peger på, at det bør være muligt, at bestyrelsesmedlemmer lader sig repræsentere ved suppleanter ved forfald eller inhabilitet. LH foreslår, at bestyrelsen på baggrund af de politiske partiers prioriteringer af temaer og indsatsområder hvert år udarbejder en strategi, der kan danne udgangspunkt for fordelingen af de aktuelle midler, og at denne strategi afrapporteres i en årlig redegørelse. Endelig peger LH på, at det bør sikres, at der sker en spredning af de erfaringer, der opnås gennem de støttede projekter.

AC peger på, at det i evalueringen bør indgå, hvor stor en del af fondens midler, der anvendes til at forebygge nedslidning i små og mellemstore virksomheder.

Arbejdsmiljørådgiverne har på eget initiativ fremsendt bemærkninger. Arbejdsmiljørådgiverne opfordrer til, at arbejdsmiljøfaglig ekspertise og praktisk arbejdsmiljøerfaring repræsenteres bedre enten direkte i bestyrelsen eller i de faglige rådgivende udvalg. Arbejdsmiljørådgiverne finder endvidere, at der er behov for at præcisere, at virksomheder, der har fået støtte fra fonden, bør stå til rådighed for offentliggørelse af resultater og videndeling af erfaringer, så midlerne kan få størst mulig samfundsmæssig effekt.

Gigtforeningen har på eget initiativ fremsendt bemærkninger. Gigtforeningen peger på, at det i bestemmelsen om bestyrelsens sammensætning bør nævnes, at der skal være repræsentanter fra patient/brugerorganisationer i bestyrelsen.

Ændringer i udkast til lovforslaget:

Bemærkningerne fra DA, SALA og LH om, at bestyrelsen skal udarbejde en strategi er efterkommet ved, at det nu af lovforslagets § 14, stk. 2 og bemærkningerne hertil fremgår, at bestyrelsen skal udarbejde en handlingsplan, hvoraf bestyrelsens strategiske satsninger fremgår. Det fremgår desuden nu af § 15, at der i bestyrelsens vurdering af projekters relevans indgår en vurdering af, om projektet er relevant i forhold til bestyrelsens strategiske satsninger, som er udtrykt i bestyrelsens handlingsplan.

Bemærkningerne fra LO om, at det bør fremgå af bemærkninger til lovforslaget, at der ved sammenslutninger af arbejdsgivere ikke menes arbejdsgiverforeninger, er efterkommet ved, at det nu fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 2, at der med sammenslutninger af virksomheder ikke menes arbejdsgiverorganisationer eller lign.

Bemærkningerne fra DA om, at arbejdsmarkedets parter via branchearbejdsmiljørådene bør have høringsret forud for beslutninger, vurderes delvist at være tilgodeset i lovforslagets § 16, hvoraf det fremgår, at bestyrelsen i

forbindelse med varetagelsen af sine opgaver bl.a. kan rådføre sig med relevante myndigheder eller eksperter.

s. 8/8

Vedrørende DA's og LH's bemærkning om suppleantens indtræden i bestyrelsen er der i lovforslaget taget højde for, hvornår suppleanten kan indtræde.

3. Fremgangsmåde ved uddeling af midler fra fonden

LO finder, at det bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at projektet i den enkelte virksomhed skal forankres i sikkerhedsorganisationen eller samarbejdsudvalg, og at bevilling af midler til projekter i virksomheder derfor forudsætter, at medarbejdere, fx via sikkerhedsorganisationen, involveres i projektets planlægning, gennemførelse og evaluering. LO ser dette som nødvendigt for at opnå succes med projekterne og reelle forbedringer i virksomhederne.

Ændringer i udkast til lovforslaget:

Høringssvaret fra LO har givet anledning til, at det er blevet præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 24, stk. 2, at der i de retningslinier, som sekretariatet skal udarbejde, stilles krav om, at ansøgninger skal være underskrevet af en repræsentant for virksomhedens ledelse og en repræsentant for arbejdstagersiden i sikkerhedsorganisationen eller andet samarbejdsorgan eller, hvor sikkerheds- og sundhedsarbejdet ikke er organiseret, jf. lov om arbejdsmiljø, underskrevet af en repræsentant for de ansatte.